Αλγοριθμική Επιστήμη Δεδομένων

1η Σειρά Ασκήσεων

Ακαδημαϊκό έτος 2023-24

Άσκηση 1

α) Θέτουμε x=0 και y=m (το τελευταίο υφίσταται διότι $U=[m^k],\, k\geqslant 2).$ Τότε:

- $h_{\alpha,\beta}(x=0) = (\alpha \cdot 0 + \beta) \mod m \equiv \beta \mod m$
- $h_{\alpha,\beta}(y=m)=(\alpha\cdot m+\beta)\mod m\equiv (\alpha\cdot m)\mod m+\beta\mod m\equiv \beta\mod m$

Όλες οι $h_{\alpha,\beta}$ της \mathcal{H} για x=0 και y=m δίνουν την ίδια τιμή άρα βρήκαμε $x\neq y$ τ.ω. $h_{\alpha,\beta}(x)=h_{\alpha,\beta}(y)$ $\forall h_{\alpha,\beta}\in\mathcal{H},$ οπότε $\mathbb{P}_{h\in\mathcal{H}}[h(x)=h(y)]=1$ και άρα δεν ισχύει η ιδιότητα της καθολικότητας.

β) Θέτουμε την οικογένεια συναρτήσεων $\mathcal{H}=\{h_{\alpha,\beta}:\alpha\in[p]\setminus\{0\},\beta\in[p]\}$ όπου

$$h_{\alpha,\beta}(x) = [(\alpha x + \beta) \mod p] \mod m, \ x \in \mathcal{U} = [p]$$
 (1)

Θα δείξουμε ότι η \mathcal{H} είναι καθολική.

Για $x \neq y$ θα υπολογίσουμε το πλήθος των $h_{\alpha,\beta} \in \mathcal{H}$ ώστε $h_{\alpha,\beta}(x) = h_{\alpha,\beta}(y)$.

$$h_{\alpha,\beta}(x) = h_{\alpha,\beta}(y) \implies$$

 $[(\alpha x + \beta) \mod p] \mod m \equiv [(\alpha y + \beta) \mod p] \mod m \implies$

$$[(\alpha x + \beta) \mod p] \equiv [(\alpha y + \beta) \mod p] + im \ \mu \varepsilon \ i \in [-\left[\frac{p-1}{m}\right], \left[\frac{p-1}{m}\right]] \Longrightarrow$$

$$\alpha(x-y) \equiv_p im \ \text{και o } p \ \text{είναι} \ \text{πρώτος άρα αν } x \neq 0 \ \text{τότε υπάρχει o αντίστροφός}$$

$$\alpha \equiv_p im(x-y)^{-1} \ (*)$$

Υποθέτουμε Χ.Β.Τ.Γ. ότι $x>y\Rightarrow x-y>0$ άρα υπάρχει ο $(x-y)^{-1}\not\equiv_p 0$ διότι π έιναι πρώτος.

Πρέπει να ισχύει ότι i>0 άρα υπάρχουν το πολύ $\left[\frac{p-1}{m}\right]$ τιμές του ι για τις οποίες θα ισχύει η (*). Εφόσον λοιπόν $\alpha\in[p]\setminus\{0\}$, από τις p-1 επιλογές της τιμής του α , μόνο για τις $\left[\frac{p-1}{m}\right]$ το πλήθος θα ισχύει ότι $h_{\alpha,\beta}(x)=h_{\alpha,\beta}(y)$ (οι διάφορες τιμές του β δεν επηρεάζουν το αποτέλεσμα). Οπότε

$$\mathbb{P}_{h \in \mathcal{H}}[h_{\alpha,\beta}(x) = h_{\alpha,\beta}(y)] = \frac{\left[\frac{p-1}{m}\right]}{p-1} \leqslant \frac{p-1}{m(p-1)} = \frac{1}{m}$$

Δείξαμε ότι μια οιχογένεια συναρτήσεων είναι καθολική για το $\mathcal{U}=[p]$ οπότε για κάθε $\mathcal{U}'\subseteq\mathcal{U}$ αν $x\neq y$ και $x,y\in\mathcal{U}'\Rightarrow x,y\in\mathcal{U}\Rightarrow$ υπάρχουν το πολύ $\frac{|\mathcal{H}|}{m}$ το πλήθος $h_{\alpha,\beta}\in\mathcal{H}:h_{\alpha,\beta}(x)=h_{\alpha,\beta}(y)$. Άρα, για κάθε υποσύνολο του \mathcal{U} ισχύει η ιδιότητα της καθολικότητας, συνεπω΄ς και για το \mathcal{U} " = $[m^k]$, $k\geqslant 2$ με $m_k< p$ διότι τότε $[m^k]\subseteq [p]$.

γ) Με βάση τα παραπάνω η ιδιότητα της καθολικότητας ισχύει αν $\mathcal{U} = [p].$

Άσκηση 2

- α) Δεδομένου ότι η ανοιχτή διευθυνσιοδότηση δουλεύει με γραμμική διερεύνηση, ο χρόνος που απαιτείται για την εισαγωγή του ι-οστού στοιχείου είναι ο ίδιος με τον χρόνο που απαιτείται για την επιτυχή αναζήτησή του. Συνεπώς και ο μέσος χρόνος διεκπεραίωσης των δύο διαδικασιών είναι ίδιος.
- β) Έστω Ω_i το πλήθος των βημάτων επιτυχούς αναζήτησης/εισαγωγής (είναι ίσα από το (α)) του i-οστού στοιχείου. Θα εξετάσουμε το ενδεχόμενο $\Omega_i \geqslant k$. Προχειμένου να χρειαστούν k βήματα για να εισάγουμε ένα στοιχείο, προϋποτίθεται η θέση h_i (όπου h συνάρτηση καταχερματισμού) καθώς και οι επόμενες k-1 θέσεις να είναι κατειλημμένες. Από την υπόθεση της ομοιομορφίας αυτό

έχει πιθανότητα να συμβεί

$$\mathbb{P}(\Omega \geqslant k) = \frac{i-1}{m} \cdot \frac{i-2}{m} \cdot \ldots \cdot \frac{i-k}{m-k+1} \leqslant \alpha_{i-1}^{k}$$

όπου $\alpha_{i-1}=\frac{i-1}{m}$. Εμάς μας ενδιαφέρει να φράξουμε τη μέση τιμή της $\Omega=\frac{\Omega_1+\Omega_2+\ldots+\Omega_n}{n}$. Έχουμε

$$\mathbb{E}[\Omega] = \frac{1}{n} \sum_{i=1}^{n} \mathbb{E}[\Omega_{i}]$$

$$= \frac{1}{n} \sum_{i=1}^{n} (\sum_{k=1}^{\infty} \mathbb{P}[\Omega_{i} \leqslant k])$$

$$\leqslant \frac{1}{n} \sum_{i=1}^{n} (\sum_{k=1}^{\infty} \alpha_{i-1}^{k})$$

$$\leqslant \frac{1}{n} \sum_{i=1}^{n} (\frac{1}{1 - \alpha_{i-1}})$$

$$= \frac{1}{n} \sum_{i=1}^{n} \frac{m}{m - (i-1)}$$

$$= \frac{m}{n} \left(\frac{1}{m - n + 1} + \dots + \frac{1}{m}\right)$$

$$\leqslant \frac{m}{n} \int_{m-n}^{m} \frac{1}{x} dx$$

$$= \frac{m}{n} \cdot \ln \frac{m}{m - n}$$

$$= \frac{1}{\alpha} \cdot \ln \frac{1}{1 - \alpha},$$
(2)

δηλαδή το ζητούμενο.

Άσκηση 3

Άσκηση 6.3.1 από το βιβλίο ΜΜDS:

Μας δίνεται $support\ threshold=4$ και $hash\ table$ με $11\ buckets$.

α) Το support κάθε itemset ισούται με τον αριθμό των φορών που εμφανίζεται ως υποσύνολο σε κάθε ένα από τα baskets.

Item	Support
1	4
2	6
3	8
4	8
5	6
6	4

Table 1: Support of every item in baskets

Itemset	Support
{1,2}	2
{1,3}	3
{1,4}	2
{1,5}	1
{1,6}	0
{2,3}	3
{2,4}	4
{2,5}	2
{2,6}	1
{3,4}	4
{3,5}	4
{3,6}	2
{4,5}	3
{4,6}	3
{5,6}	2

Table 2: Support of every itemset in baskets

β) Κάθε ζεύγος i,j κατακερματίζεται στο καλάθι με τιμή $(i \times j) \mod 11.$

Itemset	Bucket
{1,2}	2
{1,3}	3
{1,4}	4
{1,5}	5
{1,6}	6
{2,3}	6
{2,4}	8
{2,5}	10
{2,6}	1
{3,4}	1
{3,5}	4
{3,6}	7
{4,5}	9
{4,6}	2
{5,6}	8

Table 3: Buckets of all the Pairs.

γ) Υπολογίζουμε το support του κάθε bucket αθροίζοντας τα supports των δυσυνόλων που αντιστοιχίζονται σε αυτό το bucket. Ορίζουμε $frequent\ buckets$ αυτά τα οποία έχουν $support \geq 4$.

Bucket	Support
0	0
1	5
2	5
3	3
4	6
5	1
6	3
7	2
8	6
9	3
10	2

Table 4: Supports for each bucket.

Συμπεραίνουμε ότι τα $frequent\ buckets$ είναι τα 1, 2, 4 και 8.

δ)Στην δεύτερη φάση του PCY θα περάσουν τα 2,6 με 3,4 για το bucket 1, τα 1,2 με 4,6 για το bucket 2, τα 1,4 με 3,5 για το bucket 4 και τα 2,4 με 3,4 για το bucket 8.

Άσκηση 6.4.2 από το βιβλίο ΜΜDS:

Άσκηση 4

α) Ο αλγόριθμος A-priori έχει ως στόχο να εντοπίσει τα πιο $frequent\ itemsets$ τα οποία καθορίζονται από ένα κατώφλι s (αλλιώς support). Ένα itemset χαρακτηρίζεται frequent εαν συναντάται σε τουλάχιστον s το πλήθος $market\ baskets$. Δουλεύει αποκλείοντας τα περισσότερα πολυπληθή υποψήφια σύνολα εξετάζο-

ντας πρώτα αν τα υποσύνολά τους ξεπερνούν το κατώφλι, λαμβάνοντας υπόψιν ότι ένα μεγάλο σύνολο δεν μπορεί να είναι frequent αν δεν είναι πρώτα όλα τα υποσύνολά του (αντι-μονοτονικότητα). Δ ιασφαλίζεται έτσι η ορθότητα του αλγορίθμου. Παρόλα αυτά είναι χρονοβόρος, καθώς το πέρασμα στη βάση δεδομέων μπορεί να συμβεί κ φορές, όσο και ο μεγαλύτερος από τους πληθάριθμους των $frequent\ itemsets$.

- β) Η χρονική πολυπλοκότητα του Αλγορίθμου A-priori είναι πολυωνυμική $(\mathcal{O}(m\cdot n^2))$ ως προς την έξοδο, όπου m ο αριθμός των συχνών itemsets και n ο συνολικός αριθμός των items. Όπως αναφέρουμε και στο ερώτημα (α) ο χρόνος εκτέλεσης ισούται με τον μεγαλύτερο από τους πληθάριθμους των $frequent\ itemsets$, όπου αυτός ο αριθμός είναι συνήθως πολύ μικρότερος από το πλήθος των items.
- γ)Ο αλγόριθμος ΦΠ-Γροωτη βασίζεται σε μια δομή που ονομάζεται ΦΠ-τρεε. Η διαφορά του με τον Α-πριορι είναι πως δεν προσπαθεί να παράγει υποψήφια ιτεμσετς αλλά να ανακαλύψει συσχετίσεις. Υπάρχει όμως ομοιότητα στην πολυπλοκότητα εξόδου μεταξύ των δύο αλγορίθμων, η οποία είναι επίσης πολυωνυμική.
- δ) Το $support\ threshold\ s=5$. Καταγράφουμε για αρχή όλα τα μονοσύνολα και το $support\ τους\ στον\ παρακάτω\ πίνακα,\ δηλαδή το πλήθος των συνόλων στα οποία είναι υποσύνολα.$

Item	Support
{ <u>a</u> }	11
{ <u>b</u> }	13
{ <u>C</u> }	11
{ d }	14

Εφόσον όλα τους έχουν $support \geqslant 5$ θα προχωρήσουν όλα στο επόμενο βήμα στο οποίο θα πάρουμε όλα τα πιθανά δυσυνόλα και θα μετρήσουμε το support τους.

Item	Support
{a, b}	4
{a, c}	7
{ <u>a</u> , <u>d</u> }	¦ 8
{b, c}	6
{b, d}	8
{c, d}	6

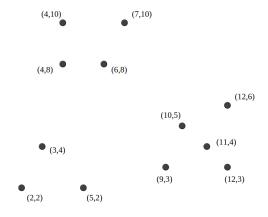
Το $\{a,b\}$ έχει support=4 < s οπότε δεν θα το συμπεριλάβουμε στις υπόλοιπες αναζητήσεις.

Item	Support
{a, c, d}	4
{b, c, d}	3

Παρατηρούμε ότι κανένα από τα σύνολα με τρία items δεν είναι frequent. ε)

Άσχηση 5

Άσκηση 7.2.2 από το βιβλίο MMDS:



α) Εαν ορίζαμε ως απόσταση των δύο clusters την μικρότερη απόσταση δύο οποιωνδήποτε σημείων αυτών των δύο clusters, τότε η συσταδοποίση θα άλλαζε ως εξής:

Τα κοντινότερα ζευγάρια σημείων θα είναι τα (10, 5) με (11, 4) ή τα (11, 4) με (12, 3) και τα δύο με απόσταση $\sqrt{2}$. Συγχωνεύουμε αυθαίρετα τις (11, 4) και (12, 3). Το (10, 5) απέχει από το (11, 4) πάλι την μικρότερη απόσταση $(\sqrt{2})$, οπότε δημιουργείται το cluster $\{ (10, 5), (11, 4), (12, 3) \}$.

Τώρα τα κοντινότερα clusters είναι η $\{(4, 8)\}$ με την $\{(4, 10)\}$ και η $\{(4, 8)\}$ με την $\{(6,8)\}$ έχοντας απόσταση 2. Άρα καταλήγουμε στον σχηματισμό του $\{(4, 8), (4, 10), (6, 8)\}.$

Tώρα υπάρχουν πολλά ζευγάρια με απόσταση $\sqrt{5}$:

- (2, 2) με (3, 4)
- (9, 3) $\mu\epsilon$ $(10, 5) \in \{(10, 5), (11, 4), (12, 3)\}$
- $(12, 6) \mu\epsilon (11, 4) \in \{(10, 5), (11, 4), (12, 3)\}$
- $(7, 12) \ \mu\epsilon \ (6, 8) \in \{(4, 8), (4, 10), (6, 8)\}$

Έτσι προκύπτουν τα εξής clusters:

- $\{(2, 2), (3, 4)\}$
- {(10, 5), (11, 4), (12, 3), (9, 3), (12, 6)}
- $\{(6, 8), (7, 10), (4, 8), (4, 10)\}$

Τέλος έχουμε απόσταση $\sqrt{8}$ μεταξύ των

• $(5, 2) \mu \epsilon (3, 4) \in \{(2, 2), (3, 4)\}$

Καταλήγουμε στα clusters:

- $\{(2, 2), (3, 4), (5, 2)\}$
- $\{(6, 8), (7, 10), (4, 8), (4, 10)\}$
- {(10, 5), (11, 4), (12, 3), (9, 3), (12, 6)}

β) Θεωρώντας τώρα ως απόσταση τον μέσο όλων των αποστάσεων μεταξύ των σημείων του ενός με τα σημεία του άλλου cluster έχουμε ότι τα χοντινότερα ζευγάρια σημείων είναι τα (10,5) με (11,4) και (11,4) με (12,3) με απόσταση $\sqrt{2}$. Συγχωνεύουμε αυθαίρετα ένα ζευγάρι και παίρνουμε το cluster $\{(11,4),(12,3)\}$. Η αμέσως επόμενη μιχρότερη απόσταση είναι αυτή των (4,8) με (4,10) και των (4,8) με (6,8) μετρώντας απόσταση (2,2) Σημιουργούμε λοιπόν το (2,3) απόσταση είναι αυτή των (3,3) και (3,3) και (3,3) και (3,3) απόσταση είναι αυτή των (3,3) και (3,3) και (3,3) με απόσταση (3,3) απόσταση είναι αυτή των (3,3) απόσταση του (3,3) από το (3,3) είναι (3,3)

Έτσι προκύπτουν τα clusters:

Συνεχίζουμε με $dist\bigg((9,3),\{(10,5),(11,4),(12,3)\}\bigg)=\sqrt{5}$ οπότε σχηματίζεται καινούργιο cluster $\{(9,3),\,(10,5),\,(11,4),\,(12,3)\}.$ Τέλος, έχουμε

•
$$dist((5,2), \{(2,2)(3,4)\}) = \frac{3+\sqrt{8}}{2} \approx 2.91$$

•
$$dist\left((12,6), \{(10,5), (11,4), (12,3), (9,3)\}\right) = \frac{3+\sqrt{5}+\sqrt{5}+\sqrt{18}}{4} \approx 2.92$$

•
$$dist\left((7,10),\{(4,8),(4,10),(6,8)\}\right) = \frac{3+\sqrt{13}+\sqrt{5}}{3} \approx 2.94$$

Με αυτή τη σειρά λοιπόν οδηγούμαστε στα clusters

•
$$\{(2, 2) (3, 4), (5, 2)\}$$

•
$$\{(9, 3), (10, 5), (11, 4), (12, 3), (12, 6)\}$$

Άσκηση 7.2.3 από το βιβλίο ΜΜDS:

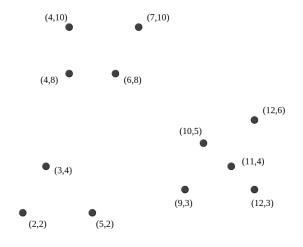
- α) Το κριτήριο συνένωσης δύο clusters είναι να προκύψει η μικρότερη δυνατή ακτίνα. Ω ς ακτίνα ορίζεται η μέγιστη απόσταση ενός σημείου του cluster από το centroid.
- β) Διάμετρος ενός cluster ορίζεται η μεγαλύτερη απόσταση μεταξύ δύο σημείων του cluster. Για αρχή, επιλέγουμε να συνενώσουμε τα clusters $\{(11, 4)\}$ με $\{(12, 3)\}$ γιατί θα προχύψει η μιχρότερη δυνατή διάμετρος $(\sqrt{2})$. Έπειτα ενώνω τις $\{(3, 4)\}$ με $\{(2, 2)\}$, τις $\{(6, 8)\}$ με $\{(7, 10)\}$ και τις $\{(10, 5)\}$ με $\{(12, 6)\}$ όλες με διάμετρο $\sqrt{5}$. Στη συνέχεια τα παραχάτω clusters έχουν διάμετρο 3 και θα συγχωνευτούν:
 - $\{(4,10)\}\ \mu\epsilon\ \{(6,8),(7,10)\}$
 - $\{(5,2)\}\ \mu\epsilon\ \{(3,4),(2,2)\}$
 - $\{(10,5),(12,6)\}\ \mu\epsilon\ \{(11,4),(12,3)\}$

Μένει να συνενώσουμε τα

- $\{(4,8)\}$ και $\{(4,10),(6,8),(7,10)\}$ με διάμετρο $\sqrt{13}$
- $\{(9,3)\}$ και $\{(10,5),(12,6),(11,4),(12,3)\}$ με διάμετρο $\sqrt{18}$

Άσκηση 7.2.5 από το βιβλίο ΜΜDS:

Θεωρούμε τα 3 natural clusters της παρακάτω εικόνας.



Το clustroid για το καθένα, θεωρώντας πως το κριτήριο επιλογής clustroid είναι το σημείο με το ελάχιστο άθροισμα αποστάσεων από τα υπόλοιπα σημεία στο cluster.

Τα 3 clusters είναι:

- Cluster 1: $\{(3,4),(2,2),(5,2)\}$
- Cluster 2: $\{(4,10), (7,10), (4,8), (6,8)\}$
- Cluster 3: $\{(10,5), (12,6), (11,4), (9,3), (12,3)\}$

Τα clustroids είναι:

- To (3, 4) για το Cluster 1
- To (6, 8) για το Cluster 2
- To (11, 4) για το Cluster 3

Άσκηση 7.3.2 από το βιβλίο ΜΜDS:

Θεώρημα

Έστω κ κλάσεις $C_1, C_2, ..., C_{\kappa}$ με την ιδιότητα

$$\max diam(C_i) < \min_{-dist}(C_i, C_j) \ \forall i, j \in \{1, ..., \kappa\}$$

όπου $min_dist(C_i, C_j)$ (minimum intercluster distance) είναι η μικρότερη απόσταση μεταξύ δύο σημείων από δύο διαφορετικές κλάσεις. Τότε ανεξάρτητα από το πρώτο σημείο που επιλέξαμε, αν εφαρμόσουμε τον Αλγόρισθμο του 7.3.2 για κ $starting\ points$, αυτά θα ανήκουν σε διαφορετιές κλάσεις μεταξύ τους.

Αλγόριθμος 7.3.2

Διαλέγουμε τυχαίο σημείο

while πλήθος starting points do

Πρόσθεσε το σημείο του οποίου η mindist από τα επιλεγμένα σημεία είναι όσο το δυνατόν μεγαλύτερη γίνεται

end while

Απόδειξη

Έστω ότι έχουμε επιλέξει $X=\{x_1,..,x_s\}$ starting points όπου $s<\kappa$ καθένα από τα οποία ανληκει σε διαφορετική κλάσημε βάση τον παραπάνω αλγόριθμο. Καλούμαστε να επιλέξουμε σημείο x_{s+1} . Εφόσον $s<\kappa$ υπάρχει κάποια κλάση που να μην έχει κανένα από τα s σημεία που έχουμε επιλέξει. Άρα αν επιλέξουμε το x_{s+1} από μία καινούργια κλάση και αν επιλέξουμε σημείο y σε οποιαδήποτε από τις υπάρχουσες κλάσεις τότε:

$$dist(y, X) \leq max diam_{1 \leq i \leq \kappa}(C_i) < min_dist_{1 \leq i, j \leq \kappa, i \neq j}(C_i, C_j) \leq dist(x_{s+1}, X)$$

Οπότε το σημείο που επιτυγχάνει την μεγιστική απόσταση από το X είναι αναγκατικά έξω από τις προηγούμενες κλάσεις και έπεται το ζητούμενο.

Άσκηση 7.4.1 από το βιβλίο ΜΜDS:

Στον Αλγόριθμο CURE τα $representative\ points$ έχουν επιλεχθεί έτσι ώστε να βρίσκονται στα όρια των δύο κλάσεων. Ονομάζουμε C_1 την κλάση στο δαχτυλίδι η οποία έχει τα $representative\ points$ της πάνω στον κύκλο ακτίνας o και κέντρου (0,0) και στον ομόκεντρο κύκλο ακτίνας i. Ονομάζουμε C_2 την κλάση κέντρου (0,0) και ακτίνας c.

Εφόσον όλα τα representative points μεταχινήθηκαν κατά 20% εγκύτερα προς τα κεντροϊδές τους (αυτό είναι το (0,0) για όλα), τα εξωτερικά representative points της C_1 βρίσκονται πλεόν σε κύκλο ακτίνας $0.8 \cdot o$ με κέντρο (0,0), τα εσωτερικά representative points της C_1 σε ακτίνα $0.8 \cdot i$ στον ομόκεντρο κύκλο και αυτά της C_2 απέχουν $0.8 \cdot c$ από το (0,0).

Σύμφωνα με την εκφώνηση, δύο κλάσεις συγχωνεύονται αν έπειτα από την αναμετάθεση των σημείων τους υπάρχουν $representative\ points$ και από τις δύο κλάσεις απόστασης μικρότερης ή ίσης του d. Μαθηματικά αυτό μεταφράζεται ως:

$$||x_1 - x_2||_2 \leqslant d$$

όπου x_1 representative point της C_1 , x_2 representative point της C_2 . Αν επιλέξουμε τα εγχύτερα δυνατά representative points των δύο χλάσεων, το

ένα θα βρίσκεται στο $inner\ circle$ της C_1 με απόσταση $0.8\cdot i$ από το κέντρο και αυτό της C_2 στην ίδια ακτίνα με απόσταση $0.8\cdot c$ από το κέντρο. Η απόστασή τους είναι

$$(0.8 \cdot i - 0.8 \cdot c) = 0.8(i - c)$$

Τελικά οι κλάσεις C_1 και C_2 δεν πρόκειται να συγχωνευθούν αν

$$d < 0.8(i - c)$$